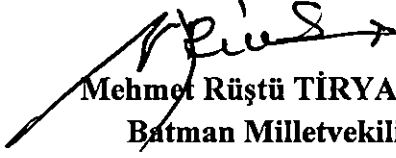

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2016 yılından beri süregelen kayyım görevlendirmelerinin yarattığı kültürel tahribatın tespiti ve telafisi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Rüştü TİRYAKİ
Batman Milletvekili

GEREKÇE

2016 yılında Demokratik Bölgeler Partisinin 2014 yerel seçimlerinde kazanmış olduğu 95 belediyenin, 2019 yılında da Halkların Demokratik Partisinin kazanmış olduğu 48 belediyenin eş başkanları görevlerinden uzaklaştırılarak yerlerine kayyım görevlendirilmiştir. 2024 yerel seçimlerinin üzerinden sekiz ay geçmeden halkın kentlerini yönetmesi için seçtiği DEM Partili dört belediyeye daha kayyım atanmıştır. Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde 2016 yılından beridir uygulanan kayyım politikasının yalnızca hukuki bir yerel demokrasi sorunu olmadığı, siyasal iktidarın bu belediyelerin bulunduğu coğrafyada seçim yoluyla başaramadığı siyasi dengeyi kendi lehine değiştirmek için olağanüstü hâl düzenlemelerini kalıcı hale getirmeyi amaçladığı aşikâr hale gelmiştir.

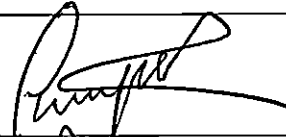
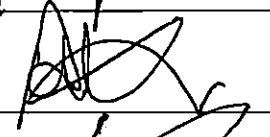
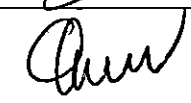
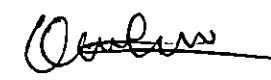
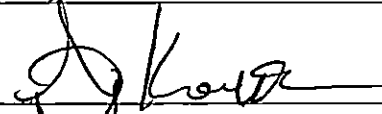
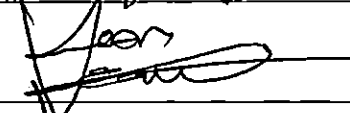
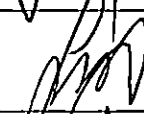
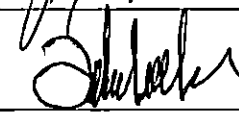
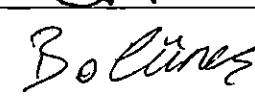
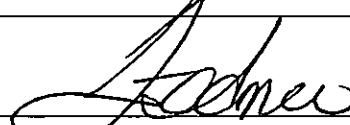
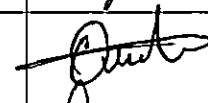
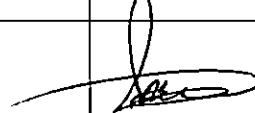
Merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde Anayasa'da belirlenmiş idari vesayet denetimini aşarak katı hiyerarşik bir ilişki kurma çabasıyla şekillenen kayyım uygulamasının bir hedefi de DEM Parti ve öncülü partilerin kentlerin çok dilli ve çok kültürlü yapısına uygun olarak yürüttüğü belediyecilik anlayışıdır.

Bir rant bölüşüm fırsatı olarak görülen kayyım rejiminin önemli bir diğer yönü de bir belleksizleştirme ve kültür kırımını aparatı olarak işlev görmedir. Bu sebeptendir ki kayyım atanan tüm belediyelerde ilk iş olarak çok dilli tabela ve levhalar kaldırılmış, kültür merkezleri ve Kürtçe eğitim veren yerler kapatılmıştır.

Kayyımlar en az 14 il ve ilçe merkezinde kurulu 21 kültür-sanat merkezinin faaliyetlerini engellemiştir. Kapatılan merkezlerde eğitim alan 3 bin 366 öğrencinin bu imkânları elinden alınmış 220'ye yakın sergi, eğitim, film gösterimi ve tiyatro etkinliği iptal edilmiştir. 288 sanatçı, kültür emekçisi ve eğitimci işinden olmuştur. Her yıl 1000-1200 arası öğrencinin kültür ve sanat eğitimi aldığı Van Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Nûda Kültür Merkezi, Diyarbakır'da Aram Tigran Kent Konservatuvarı, Cizre'de Berivan Kültür Merkezi, Batman'da kentin simgesi haline gelmiş olan Yılmaz Güney Sineması kapatılmıştır. Diyarbakır Büyükşehir Belediye Tiyatrosu başta olmak üzere belediyeler bünyesinde faaliyet yürüten tiyatro hizmetleri

sonlandırılmış sanatçılar ya işten çıkarılmış ya da faaliyetlerini yürütemeyeceği birimlere verilmiştir. Gürpınar Belediyesi kayyımı önce kütüphanenin adını kaldırmış, sonra da kütüphaneyi kapatmıştır. Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı mahallelerinin isimlerinin yer aldığı Türkçe ve Kürtçe yön levhaları sökülüştür. Siirt Belediyesine ait Celadet Alî Bedîrxan Kütüphanesi önce boşaltılmış ardından yıkılmıştır. Kayapınar Belediyesi Cegerxwîn Kültür ve Sanat Merkezi'nde 2012'de kurulan kütüphanede bulunan 10 bini aşkın kitap sayısı kayyım döneminde 300'e kadar sonrasında sanat merkezi Halk Eğitim Müdürlüğüne tahsis edilmiştir. Erciş Belediyesi kayyımı kütüphaneye çevrilen otobüsü garaja çektilirerek üzerindeki Kürt şair ve edebiyatçıların fotoğraflarını söktürmüştür. Cizre Belediyesi kayyımı kültürel amaçlı kullanılan 10 adet binayı ve 2 parkı bedelsiz olarak diğer kurumlara devretmiştir. Tüm bu geleneğe uygun olarak 4 Kasım 2024 tarihinde görevlendirilen Batman Belediyesi kayyımı ilk iş olarak Belediyenin çok dilli hizmet sunan web sitesinden Kürtçeyi, Halfeti Belediyesi kayyımı ise sosyal medya hesabındaki "Şaredariya Xelfetî" ibaresini kaldırmıştır.

2016 yılından beri Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde olağan bir uygulama haline gelmiş, salt irade gaspı olarak değerdendirilecek noktayı çoktan geçerek bir kent, kültür kırımını aparatına dönmüş olan Kayyım görevlendirmeleri ve icraatlarının meydana getirdiği sosyolojik, ekonomik, siyasi yıkımın tüm yönleriyle ortaya konarak sorunu oluşturan bütün unsur ve aktörleri kapsayacak bir değışikliğin sağlanması TBMM'nin yükümlülüğüdür.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	